

Jeszcze Polska...- Hymn Narodowy gra Orkiestra Symfoniczna Konserwatorium Muzycznego w Helsinkach. Dyryguje Jerzy Błaszkiwicz-Tuderman, przy fortepianie Michał Zieliński.

Zjednoczenie Polskie w Helsinkach

PL 279

00121 HELSINKI

www.polonia-finlandia.fi

Email: zpolskie@polonia-finlandia.fi

ZJEDNOCZENIE POLSKIE W HELSINKACH

Kwiecień 1917 rok

Zjednoczenie Polskie w Helsinkach rozpoczęło działalność w autonomicznym Księstwie Fińskim na 8 miesięcy przed uzyskaniem przez naród fiński niepodległości i powstaniem Republiki Finlandii.

Założone zostało 3 kwietnia 1917 roku przez kilkutysięczną grupę polskich oficerów i żołnierzy służących w armii carskiej oraz przez małe grono osób cywilnych pochodzenia polskiego. Do czasu otwarcia Poselstwa Rzeczypospolitej w 1919 roku Zjednoczenie Polskie było jedyną oficjalną instytucją – urzędem reprezentującym interesy Polaków na terenie Finlandii a legitymacje Zjednoczenia pełniły rolę paszportów. Zjednoczenie Polskie zostało zarejestrowane w 1928 roku i ówczesny statut obowiązuje do dzisiaj. Celem Stowarzyszenia jest „tworzenie i utrzymywanie łączności wśród Polaków osiadłych w Finlandii przez działalność narodową i kulturalną” (§ 2 Statutu Zjednoczenia).

Od chwili powstania "Świątopolu" - Światowego Związku Polaków z Zagranicy - Zjednoczenie nawiązało i utrzymywało z nim ścisły kontakt. II wojna światowa przerwała na krótko działalność Zjednoczenia Polskiego. Po wojnie pracę w Zjednoczeniu podjęto na nowo. W 1976 roku odnowiony został kontakt z Ambasadą PRL w Helsinkach. Umożliwiło to dostęp do aktualnych osiągnięć polskiej kultury poprzez filmy, wydawnictwa itp. Nawiązano ponownie kontakt ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska w Warszawie a także z Towarzystwem Przyjaźni Finlandia-Polska w Helsinkach. Zaopiekowano się polskimi grobami w Finlandii.

Działalność Zjednoczenia miała od początku charakter kulturalno-towarzyski, wyrazem czego jest kultywowanie polskich zwyczajów, obchody rocznic narodowych i organizowanie występów artystycznych. Od początku lat 90-tych organizujemy koncerty z okazji Święta 3-Maja, a z okazji Święta 11 Listopada w pięknym kościele wykutym w skale (Tempeliahaukion Kirkko) koncerty muzyki polskiej w wykonaniu wybitnych młodych polskich artystów. Te tradycyjne już koncerty muzyki polskiej zyskały sobie uznanie i popularność w bardzo wymagającym środowisku muzycznym Helsinek i mają stałe miejsce w kalendarzu wydarzeń artystycznych. Szczególnie uroczyste obchodziliśmy w 1998 roku 80-lecie Rzeczypospolitej Polskiej organizując Tydzień Muzyki Polskiej.

Dużą atrakcją dla naszego środowiska są spotkania z wybitnymi Polakami. Gościliśmy m. in. reżysera filmowego Adama Hanuszkiewicza, rzeźbiarza Władysława Hasiora, pianistkę Halinę Czerny-Stefańską, ministra spraw zagranicznych Krzysztofa Skubiszewskiego i kompozytora Georga de Godzińskiego. 6 czerwca 1989 roku, w dniu pamiętnych wyborów do sejmu, uroczyste witaliśmy w Finlandii papieża Jana Pawła II. W październiku 1993 roku odbyło się spotkanie z przebywającym w Finlandii prezydentem RP Lechem Wałęsą.

W działalności związkowej, której święta i uroczystości są nieodłącznym elementem, udział biorą również dzieci członków Zjednoczenia. Z początkiem lat 80-tych przy Zjednoczeniu zaczęła działać szkoła języka polskiego dla dzieci w wieku przedszkolnym, prowadzona z dużym zaangażowaniem przez Siostry Urszulanki. Na zajęcia uczęszczało zazwyczaj około 15-30 dzieci, które swoimi występami uświetniały obchody Dnia Matki i tradycyjne imprezy choinkowe. Z czasem ilość dzieci w szkółce zmalała i w rezultacie jesienią 2002 r. działalność szkółki zawieszono. Dzięki ustawie gwarantującej obcokrajowcom mieszkającym w Finlandii możliwość nauki języka ojczystego – polonijne dzieci uczą się języka polskiego w kilku szkołach działających w Helsinkach, Espoo i Vantaa.

Wiosną 2003 r. przy Zjednoczeniu powstał Klub Przedszkolaka dając najmłodszym możliwość kontaktu z językiem polskim i umożliwiając im poznanie polskiej kultury. Z biegiem lat klub ten rozszerzył działalność; obecnie nosi nazwę Dzieci Polskie w Helsinkach i organizuje interesujące spotkania w których biorą udział nie tylko dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, ale całe polonijne rodziny. Od kwietnia 2009 spotkania klubu odbywają się w bibliotece w Espoo, w Centrum Handlowym Entresse, przy Siltakatu 11. Szczegółowe informacje dotyczące spotkań można znaleźć na stronie internetowej Zjednoczenia pod „Dzieci w Helsinkach”.

Dzieci polonijne przygotowują nasze tradycyjne polskie Jasełka, na które zawsze przybywa gorąco oczekiwany św. Mikołaj z workiem prezentów. Ilość dzieci przychodzących na spotkanie z Mikołajem dochodzi nawet do 80. Dzieci biorą także udział w wycieczkach i tradycyjnych piknikach.

W latach 80-tych zaczęto organizować polonijne sportowe pikniki w Pirttimäki, które cieszyły się wielką popularnością. Odbywały się tam m. in. zawody dla

dzieci i mecze piłki nożnej z reprezentacją Ambasady RP wieńczone spotkaniami w saunie. Zaczęły także działać sportowe kółka zainteresowań. Najaktywniejszą była sekcja tenisowa, w ramach której rozgrywano przez wiele lat Mistrzostwa Polonii Fińskiej. Przez wiele lat działała drużyna piłkarska Polonia–LOT Helsinki, która zdobyła w roku 2001 Złoty Medal Mistrzostw Finlandii Amatorów.

Przedstawiciele Zjednoczenia wielokrotnie uczestniczyli w letnich i zimowych Światowych Igrzyskach Polonijnych, organizowanych w Polsce przez Stowarzyszenie "Wspólnota Polska", a także w Światowych Tenisowych Mistrzostwach Polonii w Sopocie zdobywając wiele medali.

Pismo Zjednoczenia Polskiego „KONTAKT” zaczęło ukazywać się w 1980 r. W latach 1999 - 2007 nosiło ono nazwę „Nasz Biuletyn” a od roku 2008 ponownie „KONTAKT”. Z okazji 75- i 80-lecia Zjednoczenia wydano specjalne jubileuszowe egzemplarze.

Od roku 1999 utrzymujemy strony internetowe www.polenia-finlandia.fi, na których prezentujemy naszą działalność. Na naszych stronach są również informacje o Polonii na całym świecie i obszerne dane o imprezach polonijnych organizowanych w Polsce przez Towarzystwo „WSPÓLNOTA POLSKA”.

Zjednoczenie wydało w 2004 roku, w języku polskim i fińskim, bogato ilustrowaną książkę „POLACY i POLONIA w FINLANDII”.

Jest to jedyna publikacja historii Polaków w Finlandii obszernie opisująca również dzieje ZJEDNOCZENIA POLSKIEGO w HELSINKACH. Można ją zakupić wysyłając zamówienie na adres: zpolskie@polonia-finlandia.fi.

Od jesieni 2002 roku działa Oddział ZP w Turku skupiający Polaków z tamtych okolic.

Nie sposób wymienić tutaj nazwisk tych wszystkich osób, dzięki którym Zjednoczenie Polskie powstało, przetrwało i nadal kontynuuje swą działalność. Należałoby jednak wspomnieć o szczególnie aktywnych rodzinach: Wnuków, Kosiorków i Bigosów, których członkowie przez kilka pokoleń stanowili trzon wielu imprez kulturalnych, pełniąc także różne funkcje w zarządzie.

Zjednoczenie Polskie w Helsinkach obchodziło w 2007 roku swoje 90-lecie i jest jedną z najstarszych Organizacji Polonijnych w Europie i prawdopodobnie najstarszym stowarzyszeniem cudzoziemców w Finlandii.

Współpracujemy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” w Warszawie, które jest łącznikiem Organizacji Polonijnych na całym świecie z władzami Rzeczypospolitej Polskiej. Od 1998 roku Zjednoczenie jest członkiem Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych (EUWP) www.euwp.org a od roku 2002 członkiem Rady Polonii Świata (RPS).

Spotykamy się w trzecią niedzielę miesiąca o godz. 17:00 w sali parafialnej katedry św. Henryka, Puistokatu 1, Helsinki. Serdecznie zapraszamy na nasze Spotkania Towarzyskie i na nasze strony internetowe.